Matki oryginałów
The Mothers of Originals

**14/07–
2/09/2018**

Wystawa zorganizowana przez
Muzeum Rzeźby im. Xawerego Dunikowskiegow Królikarni
Oddział Muzeum Narodowego w Warszawie
The exhibition organised by the
Xawery Dunikowski Museum of Sculpture at the Królikarnia Palace
Division of the National Museum in Warsaw

P. O. Dyrektora Muzeum Narodowego w Warszawie
Acting Director of National Museum in Warsaw
Dr Piotr Rypson

Kuratorka Muzeum Rzeźby
Curator of Museum of Sculpture at the Królikarnia Palace
Agnieszka Tarasiuk

Kuratorka wystawy
Exhibition curator
Ewa Kozik

Architektura wystawy
Exhibition design
Dorota Pabel

Autor zdjęć
Exhibition photographs
Bartosz Górka

Projekty graficzne
Graphic design
Type2

Redakcja i korekta
Text editor
Maja Porajska-Hałka

Tłumaczenie
Translation
Ewa Kanigowska-Gedroyć

Realizacja wystawy
Project team
Antoni Burzyński, Mariusz Grzelak, Barbara Kaliciuk,
Anna Maciąga, Joanna Torchała, Andrzej Urbaniak, Marcin Witkowski

PATRONAT MEDIALNY
MEDIA PATRON

TVP KULTURA

MW/ Królikarnia

Matki oryginałów
—
The Mothers of Originals

**14/07–
2/09/2018**

Muzeum Rzeźby
im. Xawerego Dunikowskiego
w Królikarni
–
Xawery Dunikowski
Museum of Sculpture
at the Królikarnia Palace

Matki oryginałów

Traktowana po macoszemu, wykreślana z inwentarzowych rejestrów, często niszczona, niebezpieczna z racji swojej funkcji multiplikowania oryginałów. Forma do odlewów nie jest obiektem sztuki, choć niesie w sobie nie tylko zapis jego powstawania, ale także samą rzeźbę w negatywie. Zaglądając do środka, można dostrzec wyrysowane twarze i kontury, tworzące „pustokształty" z powietrza. Estetycznie intrygująca, wpisuje się gdzieś między sztukę a obiekty użytkowe i tym samym posiada najważniejsze atrybuty współcześnie docenianych twórczych realizacji.

Tegoroczny okres letni jest w Królikarni poświęcony przybliżeniu kulisów pracy muzeum. Program czasowej pracowni konserwatorskiej poprzedzający wystawę „Matki oryginałów" wprowadził publiczność w problematykę rzeźb, które wymagają przygotowania przed pojawieniem się na ekspozycji: oczyszczenia, uzupełnienia uszczerbków, doklejenia ułomków i zabezpieczenia przed degradacją. „Matki oryginałów" są kontynuacją opowieści o pracy przy rzeźbie, sposobach jej wytwarzania i możliwościach powielania. To spojrzenie na formę odlewniczą w niestandardowy sposób – konfrontuje ją z widzem i naraża na ocenę poprzez pryzmat kategorii dzieła sztuki; to skupienie uwagi na jej aspektach estetycznych – uproszczonym, minimalistycznym kształcie zewnętrznym oraz ukrytym, sekretnym wnętrzu.

Prezentowane konstrukcje, wyjęte z magazynów Muzeum Rzeźby im. Xawerego Dunikowskiego, to zarówno formy negatywowe, jaki i pozytywowe. Te pierwsze zdejmowane były z glinianych modeli w postaci gipsowych płaszczy; gips łączono często z kilku elementów, aby następnie bez uszczerbku wyjąć z jego wnętrza zastygły odlew. W późniejszym okresie wprowadzono mniej kruche formy silikonowe, które dzięki swej elastyczności były trwalsze i wielokrotnego użytku. Gipsowe formy pozytywowe zastępowały nietrwałą z natury glinę, służąc czasem latami. Liczba odlewów mających status oryginału jest kwestią umowną, zależną od decyzji autora, oraz przepisów prawa.

Z eksponowanych na wystawie form powstały rzeźby z gipsu, brązu czy mosiądzu. Bliźniacze dzieła sztuki różnią się od siebie materiałem, polichromią bądź patyną, ale nie kształtem. Minimalne różnice tworzą ogniskową przybliżającą nie tylko historie poszczególnych obiektów, ale także relacje między nimi. Na wystawie „Matki oryginałów" prezentowane są formy do prac ze zbiorów Królikarni – m.in. do dzieł Xawerego Dunikowskiego, takich jak *Głowa Fryderyka Chopina*, *Głowa Janusza Korczaka*, *Portret Franciszka Mączyńskiego* czy *Głowa Polki*, ale także i anonimowa, na poły gliniana, na poły gipsowa forma sfinksa, który miał stanąć w pałacowym parku. Nawiązanie do historii miejsca i jego patrona otwiera dyskusję na temat roli i sposobów pracy muzeum, a także nieustającego rewidowania norm i definicji sztuki.

The Mothers of Originals

Neglected, deleted from inventory registers, often destroyed and seen as dangerous for its function of multiplying originals, moulds are not themselves artworks, despite the fact that they are the records of how sculptures are made and, indeed, they are their negatives. Looking inside, one can see the delineated faces and contours which create airy "empty shapes". Aesthetically intriguing, the place of moulds is somewhere between art and applied objects, thus they possess the most important attributes of artistic creations appreciated in contemporary times.

This year's summer season in Królikarnia is dedicated to showing the backstage of a museum and the work happening there. Thanks to the programme of the temporary conservation workshop which has preceded the exhibition "The Mothers of Originals", the audience has already been introduced to the work that needs to be done before sculptures are presented at an exhibition, namely all the processes of cleansing, filling in indentures and gluing back broken parts, as well as securing the objects against wear and tear. "The Mothers of Originals" are a continued narrative about working with sculptures, about the ways in which sculptures are produced and about the possibility of multiplying them. The form of the mould is viewed here in an unconventional manner – in confrontation with the viewers and subject to evaluation as an artwork. The focus is placed here on the mould's aesthetic aspects – the simplified, minimalist external shape and the hidden, secret interior.

The presented constructions which have been taken out of the storage spaces of the Xawery Dunikowski Museum of Sculpture include both positives and negatives. The first ones were cast from clay models in the form of plaster coats; the plaster was often produced from a number of separate elements so that the once ready cast could be taken out completely intact from the inside of the mould. Less fragile silicon forms were introduced some time later. Owing to their greater elasticity, they were not only more durable but also reusable. The plaster positive forms that could be used for years eventually replaced the nondurable clay ones. There is no set number of "original" casts – it is all a question of convention and depend on provisions of law, as well as the decision of the author.

The forms displayed at the exhibition were used to cast sculptures in plaster, bronze or brass. The look-alike artworks differ from each other in terms of the material they were made from, or the polychrome or patina – but not the shape. The minimum differences only tell the story of the fates of the different objects and their mutual relations. The objects shown as part of "The Mothers of Originals" include moulds from the Królikarnia collection to, for example, sculptures by Xawery Dunikowski, such as *Head of Fryderyk Chopin*, *Head of Janusz Korczak*, *Portrait of Franciszek Mączyński* or *Head of a Polish Woman*, but also the anonymous half clay and half plaster mould of a sphinx, which was to be placed in the palace's park. This reference to the history of the place and its patron opens up the discussion on the role and the means of the work of a museum, and the constant revision of norms and definitions of art.

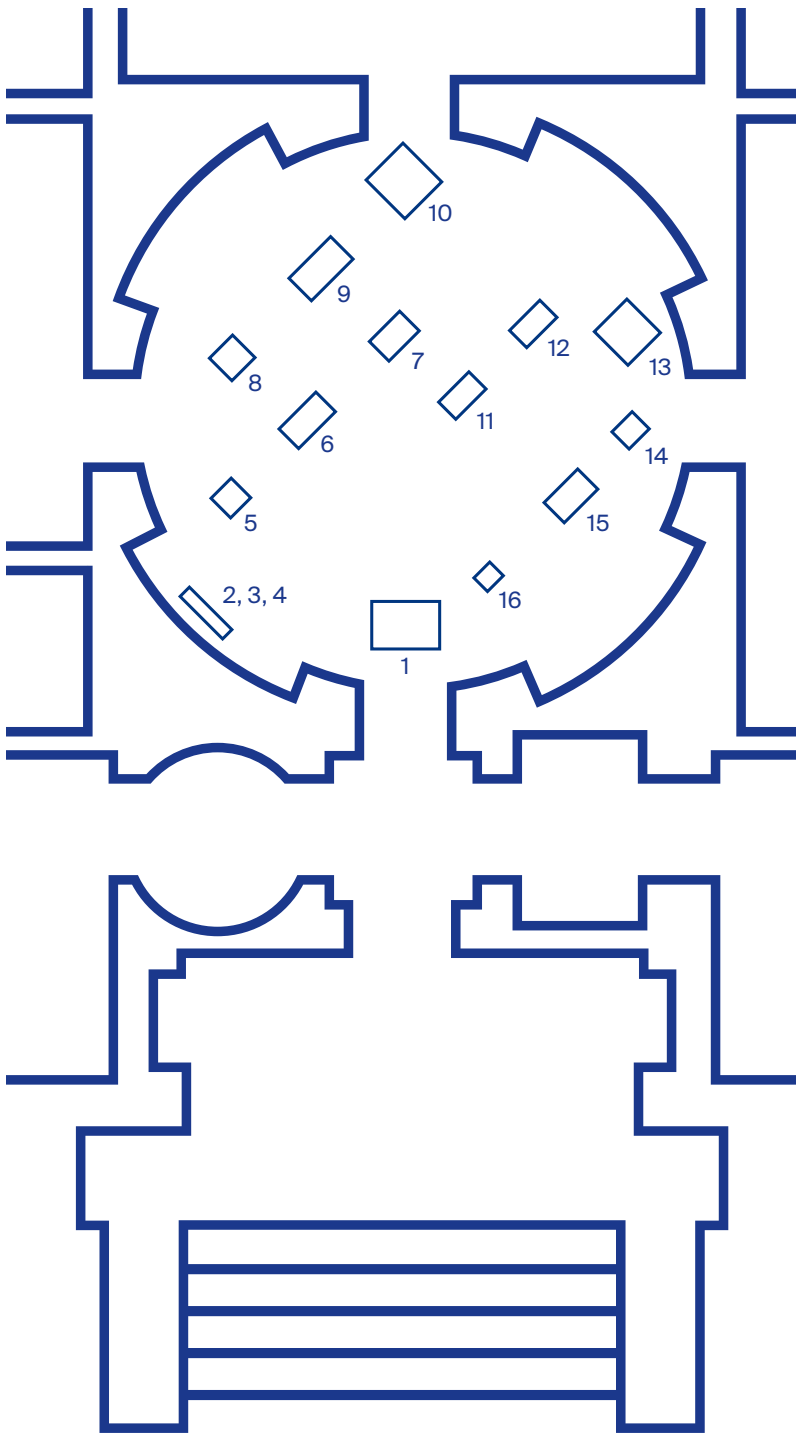

WYDARZENIA TOWARZYSZĄCE

15 lipca / niedziela / 12:00
Oprowadzanie kuratorskie
prowadzi Ewa Kozik

21 lipca / sobota / 12:00
Warsztaty rodzinne form odlewniczych
prowadzi Marcin Witkowski
Obowiązują zapisy i bilety

28 lipca / sobota / 12:00
Klin jest wtedy kiedy robisz zły podział i nie możesz wyciągnąć pozytywu
Spotkanie na wystawie prowadzi Tomasz Mróz

4 sierpnia / sobota / 12:00
Warsztaty rodzinne form odlewniczych
prowadzi Marcin Witkowski
Obowiązują zapisy i bilety

11 sierpnia / sobota / 12:00
Warsztaty rodzinne form odlewniczych
prowadzi Marcin Witkowski
Obowiązują zapisy i bilety

18 sierpnia / sobota / 12:00
Warsztaty rodzinne form odlewniczych
prowadzi Marcin Witkowski
Obowiązują zapisy i bilety

25 sierpnia / sobota / 12:00
Etyka matek oryginałów – w jakim celu tworzymy nowe odlewy rzeźb?
Spotkanie na wystawie prowadzi Joanna Torchała

1 września / sobota / 12:00
Oprowadzanie kuratorskie
prowadzi Ewa Kozik

Zapisy na warsztaty: edukrolikarnia@mnw.art.pl
Więcej informacji: www.krolikarnia.mnw.art.pl

1. Fragment *Kariatydy Górnik. Model Pomnika Czynu Powstańczego* Xawerego Dunikowskiego, gips, 166 × 140 × 50 cm, 1949-1952

   Fragment of *Miner Caryatid. Model for the Monument to the Silesian Uprising* by Xawery Dunikowski, plaster, 166 × 140 × 50 cm, 1949-1952

2. Forma negatywowa do odlewu rzeźby Xawerego Dunikowskiego *Portret Ignacego Daszyńskiego*, gips, silikon, 62 × 34 × 19 cm, przed 1989

   Mould for a cast of Xawery Dunikowski's sculpture *Portrait of Ignacy Daszyński*, plaster, silicone, 62 × 34 × 19 cm, before 1989

3. Forma negatywowa do odlewu rzeźby Xawerego Dunikowskiego *Portret Ignacego Daszyńskiego*, gips, silikon, 67 × 27 × 21 cm, przed 1989

   Mould for a cast of Xawery Dunikowski's sculpture *Portrait of Ignacy Daszyński*, plaster, silicon, 67 × 27 × 21 cm, before 1989

4. Forma negatywowa do odlewu rzeźby Xawerego Dunikowskiego *Portret Ignacego Daszyńskiego*, gips, silikon, 66 × 32,5 × 21,5 cm, przed 1989

   Mould for a cast of Xawery Dunikowski's sculpture *Portrait of Ignacy Daszyński*, plaster, silicone, 66 × 32,5 × 21,5 cm, before 1989

5. Forma negatywowa do odlewu rzeźby Xawerego Dunikowskiego *Głowa Fryderyka Chopina* z cyklu Głowy Wawelskie, gips, 50 × 36 × 28 cm, lata 60. XX wieku

   Mould for a cast of Xawery Dunikowski's sculpture *Head of Fryderyk Chopin* from the Wawel Heads series, plaster, 50 × 36 × 28 cm, 1960's

6. Forma negatywowa do odlewu rzeźby Xawerego Dunikowskiego *Popiersie Fryderyka Chopina*, żywica epoksydowa, włókno szklane, silikon, 70 × 57 × 30 cm, 2014

   Mould for a cast of Xawery Dunikowski's sculpture *Portrait of Fryderyk Chopin*, epoxy resins, glass fiber, silicone, 70 × 57 × 30 cm, 2014

7. Forma pozytywowa do odlewu rzeźby Xawerego Dunikowskiego *Głowa Polki*, gips, 56 × 53 × 24 cm, niedatowana

   Positive mould for a cast of Xawery Dunikowski's sculpture *Head of a Polish Woman*, plaster, 56 × 53 × 24 cm, undated

8. Forma negatywowa do odlewu rzeźby Xawerego Dunikowskiego *Głowa żołnierza radzieckiego*, gips, 59 × 46 × 56 cm, lata 50. XX wieku

   Mould for a cast of Xawery Dunikowski's sculpture *Head of a Russian Solider*, plaster, 59 × 46 × 56 cm, 1950's

9. Forma negatywowa do rzeźby Antoniego Miszewskiego *Portret Józefa Piłsudskiego*, gips, silikon, 80 × 60 × 50 cm, 2013

   Mould for a cast of Antoni Mieszkowski's sculpture *Portrait of Józef Piłsudski*, plaster, silicone, 80 × 60 × 50 cm, 2013

10. Model do rekonstrukcji rzeźby *Sfinks*, autor nieznany, gips, glina, 85 × 31 × 83 cm, ok. 1969

    Model for a reconstruction of a *Sphinx* sculpture, author unknown, plaster, clay, 85 × 31 × 83 cm, ca. 1969

11. Fragment formy negatywowej do odlewu rzeźby Xawerego Dunikowskiego *Popiersie Zygmunta Zaleskiego*, gips, 15 × 57 × 27 cm, niedatowana

    Fragment of a mould for a cast of Xawery Dunikowski's sculpture *Portrait of Zygmunt Zaleski*, plaster, 15 × 57 × 27 cm, undated

12. Fragment formy negatywowej do odlewu rzeźby Xawerego Dunikowskiego *Prymulka*, gips, silikon, 44 × 39 × 20 cm, 2010

    Fragment of a mould for casting a Xawery Dunikowski's sculpture *Primula*, plaster, silicone, 44 × 39 × 20 cm, 2010

13. Forma pozytywowa do odlewu rzeźby Xawerego Dunikowskiego *Portret Franciszka Mączyńskiego*, gips, tors 113 × 80 × 60 cm, lata 50? XX w

    Mould for a cast of Xawery Dunikowski's sculpture *Portrait of Franciszek Mączyński*, plaster, torso, 113 × 80 × 60 cm, 1950's?

14. Forma negatywowa do rzeźby Antoniego Miszewskiego *Portret mężczyzny, prof. van Werts*, gips, silikon, 44 × 38 × 34 cm, 2013

    Mould for a cast of Antoni Mieszkowski's sculpture *Portrait of a Man, professor van Werts*, plaster, silicone, 44 × 38 × 34 cm, 2013

15. Forma negatywowa do odlewu rzeźby Xawerego Dunikowskiego *Głowa Fryderyka Chopina*, gips, silikon, 45 × 40 × 28 cm, 2016

    Mould for a cast of Xavery Dunikowski's sculpture *Head of Fryderyk Chopin*, plaster, silicone, 45 × 40 × 28 cm, 2016

16. Forma negatywowa do odlewu rzeźby Xawerego Dunikowskiego *Głowa Janusza Korczaka*, gips, 37 × 28 × 28 cm, 1960-1980

    Mould for a cast of Xawery Dunikowski's sculpture *Head of Janusz Korczak*, plaster, 37 × 28 × 28 cm, 1960-1980